

Els nous decrets d'ordenació i currículum a l'educació infantil

Mòdul 1. Introducció

En aquest mòdul introductori es realitza, en primer lloc, una síntesi dels canvis comuns en totes les etapes educatives relacionats amb els nous decrets d'ordenació i currículum. A continuació, s'especifiquen els canvis més rellevants en l'educació infantil.

En relació amb l'article de *Definicions...*

- S'elimina la definició de "proposta pedagògica" atès que no forma part de la normativa estatal. Així mateix, tampoc no se'n fa referència en cap dels decrets. Tot això, amb l'objectiu de desburocratitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- S'incorporen les definicions de Programació didàctica i Unitat de programació.
Cal tenir present que la Llei d'Educació de les Illes Balears preveu el dret de les famílies a conèixer la Programació didàctica. Per tant, aquesta ha d'existir.
- Es modifica la definició de currículum per tal de proporcionar una lectura més fluïda i aclarir, a més, la relació entre *continguts* i *sabers bàsics*:

Currículum: conjunt d'objectius, competències, continguts enunciat en forma de sabers bàsics, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació [...].

En relació amb els *Principis pedagògics...*

- S'estableixen determinades restriccions i recomanacions pel que fa a l'ús de dispositius digitals en les etapes de l'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.
- A més, s'esmenta que cal diferenciar entre el tractament de la competència digital i l'ús generalitzat de pantalles i altres dispositius, de manera que el seu ús esdevingui progressiu, responsable i adequat a l'edat.

En relació amb els criteris d'avaluació...

- S'afegeix un aclariment per tal de delimitar quina és la utilitat dels criteris d'avaluació, que cal diferenciar del concepte de criteri de qualificació:

Els criteris d'avaluació han d'orientar els docents en el disseny d'activitats i procediments d'avaluació, així com en la recerca d'evidències que permetin constatar els aprenentatges que s'hi estableixen.

En relació amb els articles inclosos en cadascun dels decrets...

- S'eliminen els articles de *Concreció curricular* i de *Desplegament del currículum a l'aula* per tal de donar resposta a la necessitat de desburocratització de la funció docent.
- S'inclouen dos articles: *Programacions didàctiques* i *Unitats de programació*, tenint present allò especificat en l'apartat de definicions.
- S'inclou un article sobre l'ordenació a l'Educació Especial Bàsica a les etapes d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

En relació amb l'autonomia dels centres...

- Pel que fa a les innovacions i experimentacions, entre d'altres, s'estableix que:

D'acord amb el punt 4 de l'article 141 de la LOE s'han d'avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge i els seus resultats; així, especialment, els centres que apliquin el que s'estableix a l'apartat anterior, n'han de fer una avaluació d'aquestes mesures. D'acord amb els resultats obtinguts, la Comissió de Coordinació Pedagògica, el Claustre i el Consell Escolar decidiran si mantenir, modificar o no continuar el que havien implementat.

1.1. Canvis significatius en l'educació infantil

El Decret 41/2025, d'1 d'agost, desplega l'ordenació i el currículum de l'etapa de l'educació infantil d'acord amb el Reial Decret 95/2022, d'1 de febrer, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims a l'educació infantil.

S'especifica el caràcter orientatiu dels elements curriculars pel primer cicle de l'educació infantil i el caràcter de norma bàsica per el segon cicle d'acord amb el RD 95/2022.

L'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, disposa que correspon a les administracions educatives revisar periòdicament els currículums de cadascun dels ensenyaments per adequar-los als avenços del coneixement, als canvis i les noves exigències del seu àmbit local, de la societat espanyola i del context europeu i internacional.

Competència digital

Un dels reptes als quals s'enfronta la societat actual és l'ús excessiu de tecnologies digitals des de la primera infància. En relació amb l'ús creixent de dispositius digitals com a suport normalitzat en el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant dins l'aula com a fora, és necessari diferenciar el tractament de la competència digital de l'ús generalitzat de les pantalles.

Un dels objectius d'aquest decret és restringir l'ús de les tecnologies digitals al darrer curs del segon cicle de l'etapa i exclusivament per part del docent. Aquest ús ha de ser col·lectiu, puntual i amb una finalitat clarament justificada, alineada amb els objectius pedagògics establerts. Els centres educatius han d'establir les normes d'ús col·lectiu i individual dels dispositius digitals per part dels alumnes.

Estructura del currículum

S'estableix com a objectiu facilitar la mobilitat dels alumnes i dels mestres i professionals educadors, i orientar el treball docent, simplificant la programació i adaptant el currículum a la realitat de cada centre i cada grup.

L'estructura del currículum no ha de suposar rigidesa ni convertir-se en una barrera per a certs alumnes. Per aquest motiu, el nou disseny curricular aposta per una estructura flexible que permeti l'autonomia dels centres. En aquesta línia, es planteja per al primer cicle i amb caràcter orientatiu el desplegament de criteris d'avaluació i sabers bàsics, i per al segon cicle una seqüenciació orientativa dels sabers bàsics i aclariments orientatiu dels criteris d'avaluació establerts al Reial

decret, de manera que es faciliti la tasca docent sense comprometre la flexibilitat necessària per atendre la diversitat i el desenvolupament integral de tots els alumnes.

Es reconeix l'autonomia dels centres en el procés de desenvolupar, concretar, adaptar o completar el currículum d'acord amb el seu projecte educatiu i amb les característiques personals de cada infant com la seva realitat socioeducativa.

Aquest procés s'ha d'incloure dins el projecte educatiu del centre.

Dins el procés de concreció curricular s'han de tenir en compte els elements que fan referència a l'annex 3 relació entre alguns elements del currículum i la proposta o línia pedagògica del centre.

Tutoria i orientació

Respecte de la tutoria i orientació destacar que la funció tutorial s'ha de dirigir al desenvolupament integral i equilibrat de totes les capacitats de l'alumne i s'ha d'incorporar de manera integrada al procés de desenvolupament del currículum.

Els tutors han de mantenir una relació permanent amb la família.

Coordinació i transició

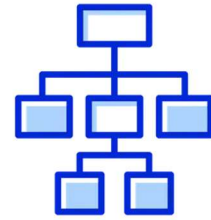
Per garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positiva de tots els alumnes entre l'etapa de l'educació infantil i l'etapa de l'educació primària han d'establir mecanismes i mesures de coordinació i transició entre les dues etapes que s'han de reflectir en el projecte educatiu dels centres. Aquest procés requereix l'estreta coordinació entre els mestres i professionals educadors d'ambdues etapes.

S'ha d'assegurar la coordinació entre els equips pedagògics dels centres que imparteixin diferents cicles, i d'aquests amb els centres d'educació primària.

La coordinació entre cicles i etapes ha d'incloure el traspàs de les dades més rellevants pel que fa al desenvolupament i necessitats dels alumnes. També ha d'incloure les mesures educatives implementades per als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

En el traspàs d'informació també s'ha d'incloure la informació específica sobre el tractament de les llengües, la lectura, l'escriptura i les habilitats logicomatemàtiques.

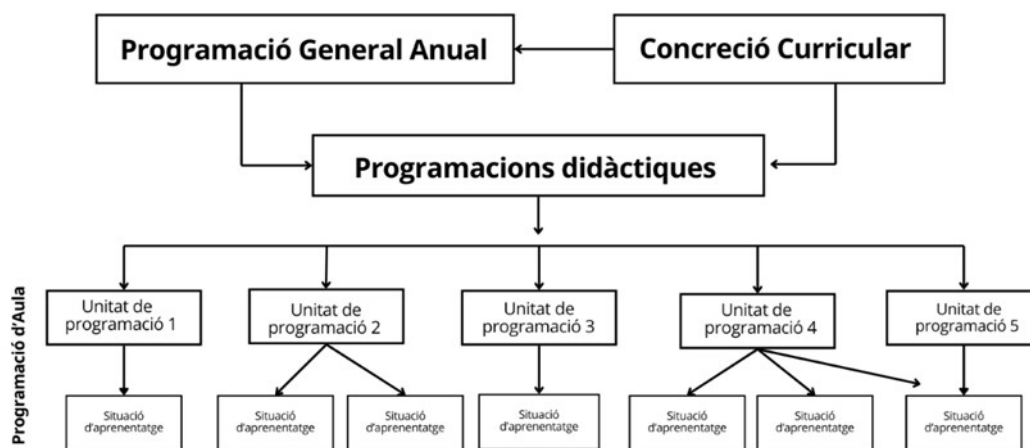
Mòdul 2. Elements en el procés de concreció curricular

2.1. Estructura de desenvolupament curricular

En totes les etapes s'ha inclòs un annex per tal d'aclarir la relació entre alguns nivells de concreció curricular i, en concret, entre les unitats de programació i les situacions d'aprenentatge.

Per això, s'inclou un diagrama i una descripció textual.

La programació general anual conté, entre d'altres elements, les programacions didàctiques.

La programació didàctica ha de preveure la temporització de les unitats de programació.

El desenvolupament i concreció de les unitats de programació que fan els docents per adaptar-les de la millor manera possible a les característiques dels seus grups és el que s'entén per programació d'aula.

2.2. Definicions

Article 5 Definicions.

- g) *Programació didàctica*: instrument de planificació, desenvolupament i avaluació de cada àrea on es concreten els elements del currículum per dur a terme l'activitat docent durant cada curs escolar.
- h) *Unitats de programació*: element d'organització del procés d'ensenyament-aprenentatge del curs que, com a tal, permet organitzar els sabers bàsics i les competències específiques.
- i) *Situacions d'aprenentatge*: són situacions i activitats que impliquen el desplegament, per part dels alumnes, d'actuacions associades a competències clau i específiques i contribueixen a adquirir-les i desenvolupar-les. A l'annex 4 se n'especifiquen les característiques.

2.3. Programacions didàctiques

Les programacions didàctiques de cada àrea han d'incloure els elements següents:

- a) Les competències específiques i els criteris d'avaluació de l'àrea per a tot el curs.
- b) Els sabers bàsics seqüenciats i temporitzats per a cada curs o nivell, organitzats en unitats de programació.
- c) Processos i instruments d'avaluació.
- d) Estratègies didàctiques i metodològiques: organització, recursos, agrupaments, criteris per a l'elaboració de situacions d'aprenentatge i activitats que es considerin necessàries.
- e) Actuacions generals d'atenció a les necessitats individuals.
- f) Concreció dels elements transversals establerts en el projecte educatiu.
- g) Activitats complementàries.
- h) Mecanismes de revisió, avaluació i modificació de les programacions didàctiques.

2.4. Unitats de programació

En l'educació infantil, els mestres i professionals educadors han de desenvolupar i concretar, al llarg del curs, les unitats de programació de la manera que més bé s'adaptin a les característiques dels seus grups, sota la coordinació del coordinador de cicle.

Cada unitat de programació ha d'incloure:

- els sabers bàsics,
- la seqüència d'activitats i situacions d'aprenentatge,
- els criteris d'avaluació associats,
- les mesures d'atenció a les necessitats individuals,
- les estratègies didàctiques i metodològiques
- i els recursos.

Els mestres i professionals educadors d'un mateix nivell s'han de coordinar per desenvolupar les unitats de programació.

Les unitats de programació han d'estar a disposició de l'equip directiu.

2.5. Situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge són activitats que impliquen el desplegament per part dels alumnes d'actuacions associades a competències clau i competències específiques i que contribueixen a l'adquisició i desenvolupament d'aquestes.

Des d'aquesta perspectiva, les situacions d'aprenentatge són activitats que afavoreixen l'aplicació pràctica dels coneixements adquirits, promovent el raonament i la resolució de problemes. Aquestes activitats poden tenir una durada variable, des de cinc minuts fins a diverses sessions, en funció de la seva complexitat i dels objectius d'aprenentatge que es persegueixen.

Són exemples de situacions d'aprenentatge en Educació Infantil les experiències dinàmiques i contextuals que neixen dels interessos i les necessitats dels infants, permetent-los interactuar de manera activa amb el seu entorn. A través d'activitats que combinen el joc, la creativitat i l'exploració, els infants esdevenen protagonistes del seu propi aprenentatge. Aquestes situacions no només afavoreixen el coneixement acadèmic bàsic, sinó que també fomenten el desenvolupament d'habilitats emocionals, socials i cognitives, fonamentals per al seu creixement

integral. En enfrontar-se a reptes i prendre decisions, els infants desenvolupen un sentit d'autonomia, confiança i pensament crític, creant connexions significatives que els permeten reflexionar sobre el món que els envolta i preparar-se per a futurs aprenentatges.

Les situacions d'aprenentatge que tinguin per objecte la connexió entre diferents àrees del saber seran planificades pels equips mestres i professionals educadors amb la finalitat de fomentar una visió globalitzada del coneixement i potenciar la transferència d'aprenentatges entre diverses àrees.

Mòdul 3. Avaluació

3.1. Criteris d'avaluació

Tal i com ja es va introduir en el primer mòdul de la formació, la definició de “criteris d'avaluació”, d'acord amb els reials decrets pels quals s'estableix l'ordenació i els ensenyaments de cadascuna de les etapes, és la següent:

d) Criterios de evaluación: referentes que indican los niveles de desempeño esperados en el alumnado en las situaciones o actividades a las que se refieren las competencias específicas de cada área, materia o ámbito en un momento determinado de su proceso de aprendizaje.

D'acord amb l'[Anàlisi i propostes per a la millora del sistema educatiu i els currículums d'educació infantil, primària, ESO i batxillerat a les Illes Balears](#):

Aquests criteris han d'orientar el professorat en el disseny d'activitats i procediments d'avaluació, així com en la cerca d'evidències que permetin constatar els aprenentatges que s'hi estableixen, però qualificar-los burocratitza l'avaluació i en redueix el caràcter formatiu que ha de tenir. D'altra banda, la qualificació per criteris d'avaluació no està prevista en la normativa bàsica.

En consonància amb les conclusions anteriors, l'article de cada etapa referent a competències, criteris d'avaluació i sabers bàsics, esmenta el següent:

Els criteris esmentats han d'orientar els professionals educadors, mestres i professors en el disseny d'activitats i procediments d'avaluació, així com també en la recerca d'evidències que permetin constatar els aprenentatges que s'hi estableixen.

Per una altra banda, s'introdueix en l'article sobre l'avaluació de cadascuna de les etapes que, en l'avaluació, *s'han de prendre com a referència els criteris d'avaluació establerts [...], sense que això impliqui l'obligatorietat de qualificar els criteris d'avaluació numèricament o percentualment.*

Finalment, en l'annex d'orientacions per a l'avaluació en les etapes de primària, secundària i batxillerat, s'inclou que:

L'avaluació forma part inherent del procés d'ensenyament i aprenentatge i ha de ser diferenciada de la qualificació, que és la fase del procés d'avaluació destinada a sintetitzar, mitjançant una escala, la valoració dels resultats obtinguts en aquesta avaluació.

Finalment, en l'annex d'orientacions de l'etapa d'educació infantil, s'indica:

En aquest annex es desenvolupen orientacions relacionades amb l'avaluació, entesa com un procés de recollida, anàlisi i valoració d'informació dels aprenentatges dels alumnes.

3.2. Principis de l'avaluació

En totes les etapes (infantil, primària, educació secundària obligatòria i batxillerat) s'estableix que l'avaluació ha de ser **contínua i formativa**.

No obstant l'anterior, també en tots els casos existeix una **tercera característica** que diferencia significativament l'avaluació en cadascuna de les etapes.

Així, en el cas de l'educació infantil i primària, l'avaluació també ha de ser **global**. En el cas de l'educació secundària obligatòria, l'avaluació també ha de ser **integradora**. I, en darrer lloc, en l'etapa de batxillerat, l'avaluació, a més, ha de ser **diferenciada per matèries**.

3.3. Característiques de l'avaluació en cada etapa

L'avaluació té característiques que diferencien cadascuna de les etapes.

En el cas de l'educació infantil, l'**observació directa i sistemàtica** ha de constituir la tècnica principal del procés d'avaluació.

En el cas de l'educació primària i l'ESO, l'avaluació ha de **tenir en compte el grau de desenvolupament de les competències clau** i el seu progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge.

En el cas de batxillerat, el nou decret, d'acord amb la normativa bàsica, no estableix cap relació directa amb les competències clau, sinó que s'estableix que **el professor de cada matèria** ha de decidir, en finalitzar el curs, si l'alumne ha assolit els objectius i el grau adequat d'adquisició de les **competències corresponents**.

3.4. Competències clau

Les competències clau, atenent a la definició establerta per la normativa bàsica:

*b) Competencias clave: desempeños que se consideran imprescindibles para que el alumnado pueda progresar con garantías de éxito en su itinerario formativo, y afrontar los principales retos y desafíos globales y locales. Las competencias clave aparecen recogidas en el **Perfil de salida del alumnado al término de la enseñanza básica** y son la adaptación al sistema educativo español de las competencias clave establecidas en la Recomendación del Consejo de la Unión Europea de 22 de mayo de 2018 relativa a las competencias clave para el aprendizaje permanente.*

Cal tenir present, així doncs, que l'avaluació en les etapes educatives que conformen l'ensenyament bàsic (primària i ESO) tindran en compte el grau d'adquisició de les competències clau. No succeeix el mateix amb l'etapa d'educació infantil (prèvia a l'ensenyament bàsic) i l'etapa del batxillerat (post obligatòria).

3.5. Informe de competències clau

En la sessió d'avaluació, s'ha de valorar el grau de desenvolupament o adquisició de les diferents competències clau per a cada alumne. Cada competència s'ha de valorar d'acord amb les competències específiques previstes per a cada cicle o curs i àrea o matèria.

D'acord amb la normativa de cada etapa, l'informe esmentat es lliura en finalitzar cada cicle de l'educació primària i en cadascun dels cursos de l'ESO.

Quina és la valoració en cadascuna de les etapes i cursos?

En consonància amb el fet que les competències clau són recollides al perfil de sortida en finalitzar l'ensenyament bàsic, la seva avaluació s'adequa al present en la següent taula:

Primària	ESO	
Final de cada cicle i final d'etapa	De primer a tercer	Quart
Assolida o en procés	Assolida o no assolida	

3.6. Generació automàtica de l'informe

El programa de gestió educativa de la Conselleria d'Educació i Universitats, depenent de la Direcció General de Planificació i Gestió Educatives, generarà l'informe d'assoliment de les competències clau de cada alumne. L'equip docent ha de revisar aquests informes i, si considera que alguna valoració no reflecteix correctament el grau de desenvolupament o adquisició de la competència corresponent, modificar-la.

Com s'obté la valoració de les competències a partir de les qualificacions de les matèries?

Les competències específiques de cada àrea o matèria tenen associats uns descriptors operatius de les competències clau. Aquesta vinculació entre les competències clau i les competències específiques és el que permet la generació automàtica de l'informe mitjançant la ponderació de cada àrea o matèria tenint present la seva major o menor contribució a cadascuna de les competències clau en funció de quants descriptors operatius s'hi troben relacionats.

3.7. Resultats de l'avaluació

Els resultats del procediment de l'avaluació s'han d'expressar en termes diferents atenent a cadascuna de les etapes d'acord amb la següent taula:

Primària	ESO	Batxillerat
Per cada àrea o àmbit	Per cada matèria o àmbit	Per cada matèria
<ul style="list-style-type: none">- Insuficient- Suficient- Bé- Notable- Excel·lent		Qualificacions numèriques entre zero i deu, sense decimals.
	S'ha d'afegir una qualificació quantitativa complementària, sense decimals.	

3.8. Orientacions per a l'avaluació

El decret d'ordenació de cadascuna de les etapes conté un annex on s'estableixen orientacions per a l'avaluació dels aprenentatges dels alumnes.

En cada annex es defineixen els principis d'avaluació de cadascuna de les etapes que, recordem, en tots els casos és contínua i formativa.

A més, s'estableixen els elements que formen part del procés d'avaluació:

- Criteris d'avaluació
- Procediments d'avaluació
- Instruments d'avaluació
- Moments d'avaluació
- Agents avaluadors

De tal manera que aquests elements responen a les qüestions què s'avalua, com s'avalua, quan s'avalua i qui avalua.

En la següent taula us proporcionem un breu resum de cadascun d'aquests elements.

Què s'avalua	Els criteris d'avaluació són el referent per a l'avaluació dels aprenentatges i guien els docents en el disseny d'activitats i en la selecció dels procediments i instruments d'avaluació.
Com s'avalua	Els procediments d'avaluació han de ser variats. Els diferents tipus són: <ul style="list-style-type: none">- Procediments d'observació- Procediments d'anàlisi de l'acompliment- Procediments d'anàlisi del rendiment
Quan s'avalua	Considerem tres tipus d'avaluació atenent al moment temporal: <ul style="list-style-type: none">- Avaluació inicial- Avaluació contínua- Avaluació sumativa
Qui avalua	De la intervenció dels dos agents d'avaluació interna (docent i alumnes) determinem tres tipus d'avaluació: <ul style="list-style-type: none">- Heteroavaluació- Autoavaluació- Coavaluació

3.9. Avaluació de les innovacions pedagògiques

Els centres poden adoptar, en l'exercici de la seva autonomia, les experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, plans de treball, formes d'organització, normes de convivència i ampliacions del calendari escolar o de l'horari lectiu de matèries o àmbits.

S'han d'avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge i els seus resultats.

Aquests processos s'han d'avaluar anualment i s'han d'incloure a la memòria de final de curs, on hi han de quedar reflectits els resultats d'aquestes avaluacions per determinar-ne la seva continuïtat, modificació o finalització. La Conselleria d'Educació i Universitats ha de regular, amb el desplegament d'una Ordre, aquesta avaluació.

Mòdul 4. Competència digital

4.1. Principis pedagògics i educatius

És necessari diferenciar el tractament de la competència digital de l'ús generalitzat de les pantalles.

En aquesta etapa es restringeix l'ús de dispositius digitals en l'àmbit educatiu, tant individuals com col·lectius, per part dels infants a l'etapa de l'educació infantil. Únicament es permet l'ús de dispositius digitals, amb caràcter col·lectiu, en el darrer curs del segon cicle de l'educació infantil i exclusivament per part del docent. Aquest ús ha de ser puntual i amb una finalitat pedagògica clarament justificada, alineada amb els objectius pedagògics establerts. Així mateix ha de tenir en compte el procés maduratiu dels infants.

Es pot fer ús de dispositius digitals individuals per eliminar barreres d'accés a l'aprenentatge i garantir la participació activa de tots els alumnes a l'aula, com també facilitar el contacte social amb alumnes d'atenció educativa hospitalària i domiciliària.

És responsabilitat compartida entre els educadors i les famílies establir pautes clares per a un ús saludable i constructiu de les tecnologies digitals.

Els centres han d'establir, en el seu Pla Digital i, si escau, en altres plans o programes de centre, les mesures d'ús col·lectiu i individual d'aquests dispositius. Aquesta regulació ha de garantir un model educatiu digital responsable, equilibrat i adaptat a les necessitats dels alumnes i s'ha d'elaborar i aprovar al llarg del curs escolar.

D'acord amb l'annex I, la competència digital (CD) s'entén en aquesta etapa com un inici en el procés d'alfabetització digital.

4.2. Orientacions per a l'ús de dispositius digitals

A l'annex 7 s'estableixen orientacions en l'ús de dispositius digitals en els centres educatius i per les famílies, amb la finalitat de: promoure un ús saludable i responsable de la tecnologia en l'àmbit educatiu, establir criteris per regular l'accés i ús de dispositius digitals a les aules, acompanyar les famílies en la gestió de les pantalles a l'àmbit domèstic i integrar les tecnologies digitals com a eina d'inclusió

i equitat educativa per facilitar l'aprenentatge personalitzat i eliminar barreres en l'accés.

Les recomanacions de l'Associació Espanyola de Pediatria (AEP), que alerten sobre els efectes negatius de la sobreexposició a pantalles i subratllen la necessitat de limitar-ne l'ús en edats primerenques, sent zero pantalles de zero als sis anys.

A l'etapa de l'educació infantil s'ha de prioritzar el joc lliure, l'experimentació sensorial i la interacció social directa. En casos molt concrets, es pot utilitzar dispositius digitals d'ús individual (com l'ús de comunicadors) per eliminar barreres d'accés a l'aprenentatge i garantir la participació activa de tots els alumnes a l'aula.

Als espais d'aprenentatge d'educació infantil, s'han de potenciar activitats analògiques com la narració de contes, els jocs sensorials i experimentals, les activitats creatives, el joc simbòlic i l'exploració de l'entorn natural.

És important que al llarg d'aquesta etapa es promogui el joc lliure i actiu, es potenciïn activitats que fomentin la interacció social, el desenvolupament motor i la creativitat sense la mediació de pantalles.

Tant a l'aula com a les zones comunes, s'han de garantir ambients sense dispositius electrònics tant d'ús individual com col·lectiu, que afavoreixin espais d'aprenentatge més saludables i dinàmics per als infants d'aquesta etapa.

Des del centre educatiu, s'ha de fomentar la comunicació amb les famílies, per tal de sensibilitzar els adults responsables dels infants sobre la importància de reduir l'exposició a pantalles també a casa.

És important propiciar espais de trobada, sigui a les reunions d'aula o mitjançant tallers amb les famílies, per tractar l'ús dels dispositius fora de l'horari escolar i així poder capacitar i apoderar les famílies per a ser referents digitals d'acompanyament així com reguladors de límits en l'accés. A més, cal promoure el diàleg sobre la privacitat i l'ús responsable de les imatges en l'entorn digital, ajudant a les famílies a reflexionar sobre la importància de protegir la identitat dels infants i evitar la sobreexposició a les xarxes socials.